

การใช้หลักธรรมในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
: การสอนภาษาอังกฤษผ่านมุมมองของพุทธวิธีการสอน
USING DHAMMA PRINCIPLES TO ENHANCE ENGLISH
COMMUNICATION SKILLS: TEACHING ENGLISH THROUGH
THE LENS OF BUDDHIST TEACHING METHODS

¹เกียรติศักดิ์ บุตรราช, ²พระมหาสิงห์ณรงค์ สิรินทรเมธี, ³พระมหาสุริยัน อุตุโตร,
⁴เกริก พิสัยพันธ์, ⁵สิทธิมนต์ ตีสันเทียะ และ⁶พระมหาวีรชาติ อีร์สิทธิ์

¹Kiattisak Puttararaja, ²PhramahaSingnarong Sirintharamathi,
³PhramahaSuriyan Uttaro, ⁴Krerk Phisaiphan, ⁵Sitthimon Thisanthia
and ⁶PhramahaWeerachat Theerasittho

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

¹Puttararaja1977@gmail.com

Received: December 25, 2024; **Revised:** January 17, 2025; **Accepted:** January 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมจากพุทธศาสนาในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านการพูดและการฟัง ซึ่งมักเป็นทักษะที่นักเรียนประสบปัญหาในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการนำมุมมองของพุทธวิธีการสอนมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาและพัฒนาจิตใจของผู้เรียนไปพร้อมกัน ซึ่งจะเน้นการใช้หลักธรรมสำคัญ เช่น สติ (Mindfulness), ความอดทน

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

²อาจารย์, ดร., หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

³อาจารย์, ดร., หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

⁴อาจารย์, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

⁵อาจารย์, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

⁶อาจารย์, ดร., หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

(Patience), และการเจริญปัญญา (Wisdom) ซึ่งช่วยเพิ่มสมาธิ ลดความวิตกกังวล และเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสาร การฝึกฝนในบรรยากาศที่เงียบสงบและเป็นมิตรตามแนวพุทธวิธีการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษและสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : หลักธรรมะ, การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ, การสอนภาษาอังกฤษ, พุทธวิธีการสอน

Abstract

This article aims to explore the application of Buddhist Dhamma principles to enhance English communication skills, particularly in speaking and listening, which are often challenging areas for learners to develop. It also focuses on incorporating the perspective of Buddhist teaching methods into English language instruction to simultaneously foster linguistic skills and the personal development of learners. The approach emphasizes key Dhamma principles such as mindfulness (Sati), patience (Khanti), and wisdom (Paññā), which help improve concentration, reduce anxiety, and build confidence in communication. Practicing in a calm and friendly environment, aligned with Buddhist teaching methods, enables learners to gain confidence in using English and enhances their communication skills more effectively.

Keywords: Dhamma principles, enhancing English communication skills, English language teaching, Buddhist teaching methods

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีเชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกัน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษกลายเป็นทักษะสำคัญสำหรับการสื่อสารทั้งในชีวิตประจำวันและในระดับสากล ภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่เป็นภาษาหลักในการศึกษาหรือธุรกิจระหว่างประเทศ แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูลและความรู้จากทั่วโลก โดยเฉพาะในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่วนใหญ่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ (Crystal, 2003) ซึ่งภาษาอังกฤษเปิดโอกาสในการทำงานในองค์กรระหว่างประเทศ การศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยชั้นนำและการสร้างเครือข่ายวิชาการระดับสากล ผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

ระดับโลก (Macmillan, 2014). นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาหลักในหลายอุตสาหกรรม เช่น การท่องเที่ยว ธุรกิจ การแพทย์ และวิศวกรรม การเรียนภาษาอังกฤษจึงไม่เพียงแต่การเรียนรู้ คำศัพท์หรือไวยากรณ์ แต่ยังเกี่ยวข้องกับการเข้าใจวัฒนธรรมและแนวคิดในภาษาอังกฤษ ซึ่งช่วย เสริมทักษะการสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย (Piller, 2017) เมื่อภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล การ เข้าใจและใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นในโลกปัจจุบัน ภาษาอังกฤษจึงถือว่าเป็น เครื่องมือสำคัญในการสื่อสารทั้งในระดับโลกและชีวิตประจำวัน การเรียนภาษาอังกฤษจึง กลายเป็นทักษะพื้นฐานที่ทุกคนต้องมี เพื่อเปิดโอกาสในด้านการศึกษา การทำงาน และการเข้าถึง ข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะในโลกที่เชื่อมโยงผ่านเทคโนโลยีและการค้าระหว่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบันนั้น จะเน้นการประยุกต์แนวการสอนเพื่อการ สื่อสาร (Communicative Approach) โดยการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทางการฟัง การพูด การ อ่าน และการเขียน (Nunan, 1991,) แม้การเรียนภาษาอังกฤษจะเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในระบบ การศึกษาปัจจุบันนักเรียนยังเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ เช่น ความวิตกกังวลในการพูดหรือฟัง ภาษาอังกฤษ ความขาดความมั่นใจ หรือแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่ต่ำ ซึ่งส่งผลให้พวกเขาไม่สามารถ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้เต็มที่ ซึ่งการนำหลักธรรมะจากพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการสอน ภาษาอังกฤษจึงเป็นแนวทางที่น่าสนใจ หลักธรรมะสามารถช่วยเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้ไม่เพียงแต่ในด้านความรู้ภาษาที่ถูกต้อง แต่ยังเน้นการพัฒนาทัศนคติในการเรียนรู้ผ่านการฝึกสติ ความอดทน และการมีสมาธิในการเรียนรู้ โดยหลักธรรมะที่สามารถนำมาใช้ในการสอน ภาษาอังกฤษ เช่น การฝึกสติ (Mindfulness) ที่ช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการฟังและพูด, การเจริญ ปัญญา (Wisdom) ที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้ง และความอดทน (Patience) ที่ ทำให้ไม่ท้อแท้ในการเรียนรู้

บทความนี้จึงมุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมะในการสอนภาษาอังกฤษ ผ่านมุมมอง ของพุทธวิธีการสอน ซึ่งไม่เพียงช่วยเสริมทักษะการสื่อสาร แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาจิตใจและ ทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน

การประยุกต์ใช้หลักธรรมะในการสอนภาษาอังกฤษ

หลักธรรมะในพุทธศาสนากับการประยุกต์ใช้ในการสอน

พุทธศาสนาให้ความสำคัญกับหลักธรรมะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้และการสอน โดยเฉพาะในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนและพัฒนาตนเอง หลัก ธรรมะที่สำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ (พุทธทาสภิกขุ, 2528; ว.วชิรเมธี, 2556; พระธรรมโกศา จารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ออนไลน์; Dweck, C. S. 2006; Germer, C. K., Siegel, R. D., &

Fulton, P. R. 2013; Kabat-Zinn, J., 1990; Mahasi Sayadaw, 1994; Noddings, N., 2005 and Schunk, D, H, 2008) ได้แก่:

1. ความมีสติ (Mindfulness)

ความมีสติช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีสมาธิในการเรียนรู้ โดยไม่ถูกรบกวนจากความคิดหรือสิ่งรอบตัว ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกสติในขณะที่เรียน ช่วยให้ผู้เรียนโฟกัสกับเนื้อหาและเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

2. การเจริญปัญญา (Wisdom)

การเจริญปัญญาคือการเข้าใจสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง การใช้หลักนี้ในการสอนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการเรียนรู้

3. ความอดทน (Patience)

ความอดทนช่วยให้ผู้เรียนเผชิญกับความท้าทายในการเรียนรู้ได้อย่างมีสติ การฝึกฝนความอดทนในกระบวนการเรียนการสอนช่วยเพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาหรือรับมือกับอุปสรรค

ความมีเมตตา (Compassion)

ความเมตตาช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน การใช้ความเมตตาในการสอนช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการประยุกต์ใช้หลักธรรมะในพุทธศาสนา เช่น ความมีสติ การเจริญปัญญา ความอดทน และความเมตตาในการสอน ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางจิตใจและการตัดสินใจของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้

การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันไม่เพียงแต่เน้นการเรียนรู้คำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน แต่ยังมุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทต่างๆ ทั้งทางสังคมและวิชาชีพ การเรียนรู้ภาษาใหม่จึงไม่ใช่เพียงแค่การเข้าใจโครงสร้างภาษา แต่ยังต้องการทักษะทางจิตใจที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพในการสื่อสาร ซึ่งการประยุกต์ใช้หลักธรรมะจากพุทธศาสนามาช่วยในการสอนภาษาอังกฤษสามารถเสริมสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษา

การฝึกสติในการสื่อสาร

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่ต้องรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ แต่ยังต้องมีทักษะในการฟังและพูดที่ดี ซึ่งต้องอาศัยการตั้งใจและสมาธิในการสนทนา การฝึกสติในพุทธ

ศาสนาเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

การฝึกสติในพุทธศาสนา

ในพุทธศาสนา สติหมายถึงการตระหนักรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างเต็มที่ ไม่ปล่อยให้ความคิดหรืออารมณ์รบกวน การฝึกสติช่วยให้เราควบคุมจิตใจและมีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะการฟังและพูด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การนำสติมาใช้ในการฟังภาษาอังกฤษ

การฟังด้วยสติหมายถึงการรับฟังอย่างตั้งใจและไม่เสียสมาธิจากสิ่งรอบข้าง การฝึกฟังอย่างมีสติช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำศัพท์และประโยคได้แม่นยำ ส่งผลให้การสื่อสารราบรื่นขึ้น เนื่องจากผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญและตอบสนองได้ทันทีโดยไม่พลาดข้อมูลสำคัญ

การนำสติมาใช้ในการพูดภาษาอังกฤษ

การพูดด้วยสติช่วยให้ผู้พูดมีความมั่นใจในการแสดงออก ไม่วิตกกังวลกับการพูดผิดหรือการสะดุด การฝึกพูดด้วยสติช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกคำที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ และปรับท่าทางให้สอดคล้องกับบริบท การพูดอย่างมีสติช่วยลดความเครียดและทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการฝึกสติในการฟังและพูดภาษาอังกฤษช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและความตั้งใจในการสื่อสาร ส่งผลให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนำสติมาประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษยังช่วยส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการพัฒนาทักษะการสื่อสารในระยะยาว

การสร้างความอดทนและความพยายามในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การเรียนภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความพยายามและเวลานาน โดยเฉพาะในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งบางครั้งอาจเผชิญกับอุปสรรค เช่น การจำคำศัพท์ที่ยาก หรือการเข้าใจไวยากรณ์ที่ซับซ้อน การสร้างความอดทนและความพยายามจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างยั่งยืน

การสร้างความอดทนในการเรียนภาษาอังกฤษ

ความอดทนช่วยให้นักเรียนไม่ย่อท้อเมื่อเผชิญกับความยากลำบาก เช่น การเรียนคำศัพท์ใหม่หรือการฝึกพูดในสถานการณ์จริง การฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและยอมรับความผิดพลาดเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนควรเข้าใจว่า การเรียนภาษาเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ

การส่งเสริมความพยายามในการเรียนภาษาอังกฤษ

ความพยายามในการเรียนภาษาอังกฤษหมายถึงการมีแรงจูงใจและความตั้งใจในการพัฒนาทักษะ แม้จะเผชิญกับอุปสรรค การกระตุ้นให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ภาษาในการทำงานหรือสื่อสารกับคนต่างชาติ จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ การตั้งเป้าหมายเล็ก ๆ ที่สามารถทำได้จริงจะช่วยให้นักเรียนเห็นถึงความสำเร็จและกระตุ้นให้พวกเขามีความพยายามต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะภาษา

ความสัมพันธ์ระหว่างความอดทนและความพยายาม

ความอดทนและความพยายามเป็นสองคุณสมบัติที่สำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ ความอดทนช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญกับความท้าทายได้ ขณะที่ความพยายามช่วยเสริมแรงจูงใจและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมทั้งสองคุณสมบัตินี้จะช่วยให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่าการสร้างความอดทนและความพยายามเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นักเรียนที่มีความอดทนจะสามารถเผชิญกับความท้าทายและเรียนรู้จากความผิดพลาดได้ ส่วนความพยายามช่วยเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง การสร้างคุณสมบัติเหล่านี้ในห้องเรียนจะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษได้อย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จในระยะยาว

การส่งเสริมการพัฒนาปัญญาผ่านการเรียนภาษาอังกฤษ

การเรียนภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่ฝึกทักษะทางภาษา แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาปัญญา (Wisdom) ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Learning by Doing) การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้กับการใช้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเสริมสร้างความเข้าใจลึกซึ้งและพัฒนาทักษะภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาปัญญาผ่านการเรียนภาษาอังกฤษ

ปัญญาในพุทธศาสนาเป็นหลักการสำคัญในการตัดสินใจและพัฒนาจิตใจ การเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงไม่ได้จำกัดแค่การท่องจำคำศัพท์หรือไวยากรณ์ แต่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การสนทนา การเขียนหรือการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเชื่อมโยงทักษะภาษาเข้ากับปัญญาในการใช้ชีวิต

ความสำคัญของการพัฒนาปัญญาผ่านการเรียนภาษาอังกฤษ

การพัฒนาปัญญาผ่านการเรียนภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะภาษาในการคิดและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียน

ภาษาอังกฤษในลักษณะนี้ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การใช้ความเมตตาในห้องเรียน

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมักเป็นความท้าทายสำหรับนักเรียนหลายคน โดยเฉพาะนักเรียนที่ประสบปัญหาหรือท้อแท้จากความยากลำบากในการเข้าใจคำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือการพูดภาษาต่างประเทศในที่สาธารณะ การใช้ความเมตตาในห้องเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนเหล่านี้เอาชนะอุปสรรคและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเมตตาและการสนับสนุนในห้องเรียน

หลักการของความเมตตาคือการแสดงความเห็นอกเห็นใจและห่วงใยต่อผู้อื่น โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ผู้อื่นกำลังประสบปัญหา ในการเรียนการสอน ความเมตตาช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย ซึ่งทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจในการเรียนรู้และไม่กลัวที่จะทำผิดพลาด ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้แบบกลุ่ม (Collaborative Learning) ที่ทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่รู้สึกท้อแท้หรือไม่มั่นใจ การทำงานเป็นทีมจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและให้กำลังใจระหว่างการเรียนรู้

การให้กำลังใจและสร้างความมั่นใจ

การให้กำลังใจและการสร้างความมั่นใจเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้ความเมตตาในห้องเรียน ครูสามารถให้คำชมและยอมรับในความพยายามของนักเรียน แม้ว่าผลลัพธ์อาจยังไม่สมบูรณ์ โดยการเน้นที่การพัฒนาและความพยายาม ซึ่งช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพยายามต่อเนื่องและเพิ่มความมั่นใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

ความสำคัญของการใช้ความเมตตาในการเรียนภาษาอังกฤษ

การใช้ความเมตตาในห้องเรียนไม่เพียงช่วยให้นักเรียนที่ท้อแท้พ้นจากความยากลำบาก แต่ยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่ตัดสินและมีการสนับสนุนจากครูและเพื่อน ๆ นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมที่มีความเมตตาและความช่วยเหลือจากผู้อื่น

สรุปได้ว่าการใช้ความเมตตาในห้องเรียนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียนที่ท้อแท้ในการเรียนภาษาอังกฤษ การสนับสนุนการเรียนรู้แบบกลุ่ม การให้กำลังใจ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่และไม่ย่อท้อจากความยากลำบาก

การใช้พุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การสอนคือกรรมวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงสุด การสอนที่มีผลดีนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น สติปัญญา ความเอาใจใส่ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถและความเอาใจใส่ของครู รวมถึงวิธีการสอนที่เหมาะสม พระพุทธเจ้าทรงเป็นครูชั้นเลิศที่สามารถสอนให้ผู้คนเกิดความรู้ถึงขั้นวิชชญาณและสัมโพธิญาณด้วยการสอนอย่างเรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้ผู้ฟังสามารถเปลี่ยนแปลงจากปุถุชนเป็นอริยบุคคลได้ การศึกษาคุณสมบัติและวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า จึงเปรียบเสมือนการศึกษาวิธีสอนตามหลักพุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบันได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ (อุทัย วรเมธีศรีสกุล, ขอบ ดีสวนโคก, อนุสรณ์ นางทะราช, สิทธิพล เวียงคำ, สุภาพร บัวช่วย และสาคร ศรีระวรรณ, 2561) ดังนี้

หลักการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ การศึกษาในพระพุทธศาสนาหรือ "สิกขา" ถือเป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้และการสอน สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการหลัก ได้แก่ 1) สันทัดสนา ในการอบรมสั่งสอนธรรมะ พระพุทธเจ้าทรงชี้แจงเนื้อหาให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและเห็นจริงด้วยตนเอง 2) สมาปทา พระองค์ทรงอธิบายให้ผู้ฟังเห็นว่าเรื่องที่ทรงสอนนั้นเป็นความจริงสามารถปฏิบัติและเห็นผลได้จริง 3) สมุตเตขนา ทรงปลุกเร้าใจให้ผู้ฟังเกิดความกระตือรือร้นและมีแรงบันดาลใจที่จะปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อให้ประสบความสำเร็จ 4) สัมปหังสนา พระองค์ทรงสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกสงบ มีสมาธิ และพร้อมที่จะเรียนรู้ธรรมะ

หลักการสอนในมิติพุทธศาสตร์ แนวทางการสอนของพระพุทธเจ้ามีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ใน 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับหลัก "ศีล สมาธิ ปัญญา" ที่เป็นสาระสำคัญของพระพุทธศาสนา จุดมุ่งหมายของการสอนในพระพุทธศาสนาจึงมุ่งสร้างประโยชน์และความสุขแก่สังคมในทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกบุคคลจนถึงสังคมโลก

วิธีการสอนของพระพุทธเจ้าแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบหลัก คือ 1) การสอนแบบร้อยกรอง เป็นการสอนที่มีความสละสลวยทางภาษา ใช้คาถาและบทกวีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง 2) การสอนแบบร้อยแก้ว เป็นการสอนด้วยภาษาธรรมดา ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และตรงประเด็น 3) การสอนแบบร้อยแก้วผสมร้อยกรอง เป็นการผสมผสานระหว่างร้อยแก้วและร้อยกรอง ตัวอย่างเช่น พระสูตรที่มีทั้งเนื้อหาและคาถาประกอบ

พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและสื่อการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่น 1) การใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทรงนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมาเป็นอุปมาในการสอน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและเห็นความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง 2) การใช้ภาพนิมิต ทรงสร้างภาพ

เปรียบเทียบหรือภาพนิมิต เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจหลักธรรมในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น 3) การใช้วิธีทดลองด้วยตนเอง ทรงกระตุ้นให้ผู้ฟังได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและประจักษ์ในผลของธรรมะ

โดยผู้เรียนในพระพุทธศาสนานั้นพระพุทธเจ้าคำนึงถึงธรรมชาติและคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนมีชั้น 5 เป็นพื้นฐาน และมีจิตที่แตกต่างกัน 2) คุณลักษณะของผู้เรียน ผู้เรียนมีอุปนิสัย ปัญญา และระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องการวิธีการสอนที่เหมาะสม

การใช้พุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นแนวทางที่ผสมผสานปรัชญาและหลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเน้นทั้งด้านการพัฒนาความสามารถทางภาษาและการเสริมสร้างคุณธรรมในตัวผู้เรียน ซึ่งพุทธวิธีการสอนเน้นการปลูกฝังความเข้าใจในตัวเองและผู้อื่น รวมถึงการฝึกฝนจิตใจให้มีสมาธิและปัญญา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษา การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ใช่เพียงแค่การเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ แต่ยังต้องอาศัยการสื่อสารอย่างเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พุทธวิธีสามารถช่วยเสริมสร้างกระบวนการเหล่านี้ได้ดังนี้

การเจริญสติและสมาธิ การฝึกสติและสมาธิช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและความพร้อมในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การฝึกสมาธิช่วยลดความวิตกกังวลและความกลัวในการพูดภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับเจ้าของภาษา การใช้สมาธิยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฟัง การอ่าน และการเขียน

การพัฒนาปัญญาและความเข้าใจ หลักปัญญาในพระพุทธศาสนานั้นการเข้าใจธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และการแก้ปัญหา (problem-solving) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทของภาษาและการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

การปลูกฝังเมตตาและกรุณา

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในเชิงพุทธวิธีเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและครู รวมถึงระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง การปลูกฝังเมตตาและกรุณาช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเป็นมิตร ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

ในการนำพุทธวิธีมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ เริ่มจากการใช้สมาธิเพื่อการเรียนรู้ (Mindful Learning) เริ่มบทเรียนด้วยการฝึกสมาธิสั้นๆ เช่น การนั่งสมาธิหรือการฝึกหายใจลึกๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีจิตใจที่สงบและพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ

(active listening) ในการฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เช่น การฟังบทสนทนาแล้วตอบคำถาม เพื่อทดสอบความเข้าใจ การตั้งเป้าหมายและการพิจารณาตนเอง (Self-reflection) ให้ผู้เรียน ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ เช่น การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ 10 คำต่อวัน หรือการฝึกพูดหน้ากระจก 5 นาทีต่อวัน ใช้การสะท้อนตนเอง (self-reflection) เพื่อประเมินความก้าวหน้า เช่น การเขียนบันทึกประจำวันเป็นภาษาอังกฤษหรือการพูดถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละวัน การใช้บทเรียนที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน สร้างสถานการณ์จำลอง (role-play) ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การสนทนาในร้านอาหารหรือการสัมภาษณ์งาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะการสื่อสารไปใช้ได้จริง ใช้เนื้อหาการเรียนที่มีความหมาย เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรมในพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและปลูกฝังคุณธรรม การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) จัดกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการสื่อสาร เช่น การอภิปราย (discussion) หรือการทำงานเป็นทีม (teamwork) เพื่อฝึกทักษะการพูดและการฟังส่งเสริมการช่วยเหลือกันในกลุ่มผู้เรียน เช่น การอธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยคให้เพื่อนในกลุ่ม การส่งเสริมความมั่นใจในการใช้ภาษา ใช้คำชมและกำลังใจเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียน เช่น การยกย่องความพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ แม้ว่าจะยังมีข้อผิดพลาด ฝึกการพูดในบรรยากาศที่ปลอดภัยและปราศจากการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง

โดยมีตัวอย่างพุทธวิธีการสอนที่ประยุกต์ใช้ ดังนี้

- 1) วิธีเอ็งสลักษณะการยืนยันในหลักการที่สำคัญ เช่น การเน้นว่า "ความพยายามเป็นกุญแจสำคัญของการเรียนภาษา" ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจให้ผู้เรียน
- 2) วิธีวิภชลักษณะ การแยกประเด็นเพื่อความชัดเจน เช่น การอธิบายความแตกต่างระหว่างการใช้คำว่า "say" และ "tell" พร้อมตัวอย่างที่เข้าใจง่าย
- 3) วิธีปฏิบัติลักษณะ
การถามย้อนเพื่อกระตุ้นการคิด เช่น ถามว่า "คุณคิดว่าคำนี้มีความหมายว่าอะไร?" ก่อนจะอธิบายคำตอบ
- 4) วิธีฐปนลักษณะ การพักคำถามที่ไม่จำเป็น เช่น หากผู้เรียนถามเรื่องไวยากรณ์ที่ซับซ้อนเกินไป อาจชี้แจงว่า "เรื่องนี้จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้นไป" เพื่อป้องกันความสับสน
- 5) วิธีอุปมาลักษณะ การเปรียบเทียบเพื่อความเข้าใจ เช่น เปรียบการเรียนภาษาอังกฤษเหมือนการปลูกต้นไม้ ต้องรดน้ำพรวนดินอย่างสม่ำเสมอจึงจะเติบโต

การใช้พุทธวิธีในการสอนภาษาอังกฤษมีประโยชน์เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ผู้เรียนที่มีสมาธิและความตั้งใจจะสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การฝึกสติช่วยลดการเสียสมาธิและเพิ่มความจดจ่อในบทเรียน เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากทักษะทาง

ภาษาแล้ว ผู้เรียนยังได้รับการปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความอดทน ความเมตตา และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองในระยะยาว สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การใช้พุทธวิธีช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและสนับสนุน ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและมีความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างยั่งยืน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยพุทธวิธีไม่ใช่เพียงการเรียนรู้เชิงเทคนิค แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติและมีความหมายต่อผู้เรียน

บทสรุป

การเรียนรู้แบบพุทธเป็นวิธีการที่พระพุทธองค์ให้คำแนะนำ องค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วจากเดิมในหลักธรรมชาติที่พระองค์ได้ตรัสรู้เพื่อให้นักศึกษาทุกคนบนโลกนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้เป็นทิศทางในการดำเนินชีวิต ในการสอนนั้นจะใช้วิธีการอธิบายให้เห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง ชวนให้คล้อยตามทำให้เกิดกำลังใจ ฟังไม่เบื่อ และสร้างความหวัง ทำให้มองเห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับจากได้เรียนรู้ หลักการสอนของพระพุทธเจ้าสามารถนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยเน้นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนในด้านจิตและความสามารถ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนั้นการใช้พุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นแนวทางที่ทรงพลังและยั่งยืน เพราะไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา แต่ยังส่งเสริมคุณธรรมและการพัฒนาตนเองของผู้เรียน การนำหลักการเจริญสติ ปัญญา และเมตตา มาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีในผู้เรียน ทำให้พวกเขามีความมั่นใจและพร้อมที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

พุทธทาสภิกขุ. (2528). *เป้าหมายของชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักหนังสือธรรมบูชา.
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). *สมาธิในชีวิตประจำวัน*. <https://www.openbase.in.th > node>

อุทัย วรเมธีศรีสกุล, ชอบ ดีสวนโคก, อนุสรณ์ นางทะราช, สิทธิพล เวียงคำ, สุภาพร บัวช่วย และ
สาคร ศรีระวรรณ. (2561). *พุทธวิธีการสอน*. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์,
5(1), 71-81.

- Crystal, D. (2003). *English as a global language (2nd ed.)*. Cambridge University Press.
- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. Random House.
- Germer, C. K., Siegel, R. D., & Fulton, P. R. (2013). *Mindfulness and Psychotherapy (2nd ed.)*. Guilford Press.
- Kabat-Zinn, J. (1990). *Full Catastrophe Living: Using the Wisdom of Your Body and Mind to Face Stress, Pain, and Illness*. Delacorte Press.
- Macmillan, M. (2014). *The world is a global village: The importance of learning English*. Oxford University Press.
- Mahasi Sayadaw. (1994). *The Manual of Insight*. Buddhist Publication Society.
- Noddings, N. (2005). *The Challenge to Care in Schools: An Alternative Approach to Education*. Teachers College Press.
- Nunan, D. (1991). *Understanding Language Classroom*. New Jersey: Prentice Hall.
- Piller, I. (2017). *Linguistic diversity and social justice: An introduction to applied sociolinguistics*. Oxford University Press.
- Schunk, D. H. (2008). *Learning Theories: An Educational Perspective*. Pearson Education.